provincie Zuid-Holland

GS-voorstel
Besluitnummer
PZH-2026-898996164 DOS-2019-0005750

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	17 november 2026	N.v.t.

Onderwerp
Duiding Rijksplannen Landbouw, Natuur en Stikstof en Zonering rond Natura 2000-gebieden

Advies
1. Vast te stellen de brief aan PS over duiding Rijksplannen Landbouw, Natuur en Stikstof en Zonering rond Natura 2000-gebieden;
2. Vast te stellen de brief aan de gebiedspartners over duiding Rijksplannen Landbouw, Natuur en Stikstof en Zonering rond Natura 2000-gebieden;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting.

Besluit GS
Vastgesteld met machtiging voor de portefeuillehouder om:
- Explicieter naar voren te laten komen: de regionale duiding, het belang van innovatie bij maatwerk, en de borging daarvan bij het Rijk.
- In de brief aan PS de laatste alinea actiever te formuleren..

Bijlagen
- GS-brief aan PS - Duiding Rijksplannen Landbouw, Natuur en Stikstof en Zonering rond Natura 2000-gebieden;
- GS-brief aan externen - Duiding Rijksplannen Landbouw, Natuur en Stikstof en Zonering rond Natura 2000-gebieden.

Toelichting voor het College
Het Rijk heeft op 3 november 2026 de plannen voor landbouw, natuur en stikstof verder uitgewerkt. Belangrijke nieuwe elementen zijn de vervroegde invoering van de rekenkundige ondergrens (RKO) per 1 juli 2027 en extra ruimte voor provinciaal maatwerk binnen de zoneringsaanpak rond stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Voor Zuid-Holland is vooral van belang dat provincies meer invloed krijgen op de begrenzing van zones en op de keuze welke instructieregels per gebied worden ingezet. Het college ziet dit als een positieve ontwikkeling. Daarbij blijft het uitgangspunt dat zonering een middel is voor natuurherstel en geen doel op zich. Maatregelen moeten aantoonbaar bijdragen aan het terugdringen van relevante drukfactoren in een gebied.

Natuurherstel in Zuid-Holland is breder dan alleen de drukfactor stikstof. Naast stikstof spelen ook drukfactoren als verdroging, waterkwaliteit, invasieve exoten, verzilting en versnippering een belangrijke rol. Daarom zet Zuid-Holland richting het Rijk in op een gebiedsgerichte aanpak waarbij de natuurherstelopgave en de benodigde herstelmaatregelen leidend zijn voor de gebiedsselectie, de begrenzing van zones en de inzet van instructieregels.

Ten aanzien van het generieke pakket blijft het college aandacht vragen voor een juridisch houdbare RKO en werkbare bedrijfsnormen. De voorgestelde fosfaatrechtennorm kan voor extensieve en biologische bedrijven ongunstiger uitpakken dan de huidige benadering op basis van een hectarenorm. Zuid-Holland blijft zich daarom inzetten voor een systematiek die extensivering en voorlopers niet benadeelt.

De kennis uit de Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie (SANE) vormt de basis voor de Zuid-Hollandse inzet richting het Rijk. Op basis van deze gebiedskennis ziet de provincie rond Nieuwkoopse Plassen & De Haeck aanleiding voor gerichte regels voor stikstofgebruik in een zone van 250 meter. Voor andere Natura 2000-gebieden ligt de nadruk sterker op hydrologische maatregelen en andere drukfactoren die momenteel beperkt onderdeel zijn van de Rijksaanpak. Ook de ervaringen uit de Natuurherstelaanpak Rotterdamse haven worden benut bij de verdere uitwerking van de provinciale inzet.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Voorwaarden voor middelen zijn onbekend.
Beheersmaatregelen	: Niet van toepassing.

Juridisch kader
Niet van toepassing.

Voorafgaande besluitvorming
Hoofdlijn ter bespreking in PO SANE/ZH-PLG op 10 november.

Proces
Het tempo van het Rijk ligt momenteel zeer hoog. De komende maanden worden belangrijke besluiten voorbereid over de gebiedsselectie, de begrenzing van zones en de inzet van instructieregels. In november en december 2026 worden de provinciale beelden en zienswijzen ingebracht. Het Rijk verwacht in januari 2027 de geselecteerde Natura 2000-gebieden op te nemen in de ontwerp-AMvB zonering, waarna de formele consultatie start. In de loop van 2027 moeten de additionaliteitsplannen per gebied worden uitgewerkt, wordt uiterlijk op 30 juni het Programma Landbouw, Natuur en Stikstof vastgesteld en beoogt het Rijk per 1 juli 2027 de rekenkundige ondergrens (RKO) in te voeren, onder voorwaarden. Begin 2028 moet de AMvB zonering definitief zijn vastgesteld, waarna uiterlijk op 1 september 2028 een besluit moet worden genomen over eventuele alternatieve maatregelenpakketten. Vervolgens treden de regels stapsgewijs in werking richting 2035. Voor Zuid-Holland ligt de focus de komende periode op het onderbouwen van gebiedskeuzes, regels en begrenzingen op basis van SANE en de ervaringen uit de Natuurherstelaanpak Rotterdamse Haven, zodat provinciaal maatwerk in de verdere uitwerking van de Rijksplannen behouden blijft.

Participatie en rolneming
Vanwege het hoge tempo waarmee het Rijk de plannen uitwerkt, zetten we extra in op het meenemen van onze partners. Eind september is daarom een goed bezocht webinar georganiseerd over de zoneringsaanpak rond Natura 2000-gebieden. Gezien de positieve reacties zijn we voornemens om op 18 november opnieuw een webinar te organiseren. Daarnaast vinden de komende weken de regiegroepen van het ZH-PLG plaats, waarbij ook het Rijk aansluit. Hoewel het door de snelheid van het landelijke proces niet altijd mogelijk is om partners vooraf op alle stappen te betrekken, blijven we actief in gesprek om vragen, signalen en gebiedskennis mee te nemen in onze inzet richting het Rijk.

Communicatiestrategie
We vinden het belangrijk om Provinciale Staten en gebiedspartners goed mee te nemen in de uitwerking van de Rijksplannen. De afgelopen periode zijn de plannen besproken in de regiegroepen van het ZH-PLG, tijdens een online informatiebijeenkomst voor gebiedspartners en op de Gebiedendag ZH-PLG. Daarnaast hebben we in september een webinar georganiseerd over de zoneringsaanpak, waarop veel belangstelling was. Daarom organiseren we op 18 november een vervolgbijeenkomst. Provinciale Staten en gebiedspartners worden daarnaast via brieven en de bestaande overlegstructuren geïnformeerd over de ontwikkelingen en onze inzet richting het Rijk. Op 9 december is er een technische sessie met statenleden over het Rijksmaatregelenpakket. Het hoge tempo van het Rijksproces maakt dit soms uitdagend, maar we blijven inzetten op een zo transparant mogelijke informatievoorziening.